

فرستی جهانی در اجلاسیه خزر برای «فشتکه» روستای ملی حصیر

ره‌نگاران/ فرماندار خمام با اشاره به حضور پررنگ فشتکه به عنوان روستای ملی حصیر در اجلاسیه استانداران حاشیه خزر گفت: اجلاسیه خزر فرصتی جهانی و طلایی برای معرفی فشتکه، روستای ملی حصیر به شمار می‌رود.

به گزارش خبرنگار [پایگاه اطلاع‌رسانی ره‌نگاران](#)؛ عصمت محمد دوست، فرماندار خمام، در گفتگو با خبرنگاران با اشاره به قابلیت‌های شهرستان خمام در بخش‌های مختلف اظهار کرد: حضور روستای فشتکه در بخش مرکزی خمام و روستای ملی حصیر ایران در اجلاسیه خزر، فرصت بی‌نظیری برای معرفی ظرفیت‌های فرهنگی و هنری استان گیلان و شهرستان خمام بود.

وی با تأکید بر اهمیت اشتراکات فرهنگی و هنری میان مناطق حاشیه دریای خزر افزود: صنایع دستی، به ویژه حصیربافی، نه تنها بخشی از هویت فرهنگی ما را شکل می‌دهد، بلکه زمینه‌ای برای تعامل و تبادل تجربه با سایر مناطق مانند استان لنکران و استراخان روسیه فراهم می‌کند، این اشتراکات نشان‌دهنده پیوندهای تاریخی و هنری است که می‌تواند به توسعه روابط فرهنگی و اقتصادی بین‌المللی کمک کند.

فرماندار خمام با اشاره به قابلیت جهانی شدن این روستاها اضافه کرد: روستای فشتکه بعنوان روستای ملی حصیر ایران با داشتن سابقه طولانی در تولید حصیر و ارائه محصولات با کیفیت، پتانسیل بالایی برای معرفی در سطح بین‌المللی دارد. حضور این روستا در اجلاس خزر فرصتی برای جهانی شدن و شناساندن هنر و صنعت بومی به بازارهای خارجی است.

محمد دوست با اشاره به نقش اقتصاد حصیربافی در توسعه محلی بیان کرد: صنایع دستی، به ویژه حصیربافی، علاوه بر ایجاد هویت فرهنگی، نقش مهمی در اقتصاد محلی دارد، توسعه این صنعت می‌تواند به ایجاد اشتغال، تقویت تولید داخلی و افزایش درآمد خانواده‌ها کمک کند و زمینه‌ساز رشد پایدار روستاها باشد. وی با بیان اینکه اجلاس خزر فرصتی بی‌نظیر برای بازاریابی و معرفی محصولات حصیری خمام است، افزود: این رویداد به فعالان اقتصادی و هنرمندان محلی امکان می‌دهد تا شبکه‌های تجاری گسترده‌ای را با سایر کشورهای حاشیه خزر ایجاد کنند و ظرفیت‌های صادراتی خود را گسترش دهند.

فرماندار خمام با اشاره به دستاوردهای اجلاسیه استانداران حاشیه خزر برای استان گیلان و شهرستان خمام اضافه کرد: توسعه روابط تجاری و فرهنگی از طریق چنین اجلاسهایی میتواند علاوه بر ارتقای جایگاه صنایع دستی ایران، موجب افزایش تعاملات منطقه‌ای، انتقال تجربه و شناخت بیشتر جهان از هنر و فرهنگ گیلان و خمام شود.

رونق اقتصادی در «فشتکه» با رقص نی و انگشتها

ره‌نگاران/ هنر گیل زنان را فقط نباید در پخت غذا و هنر آشپزی خلاصه و محدود کرد، به راستی که بانوان سرزمین گیل و دیلم از هر انگشتشان یک «هنر» نه هزاران هنر می‌بارد.

به گزارش [پایگاه اطلاع‌رسانی ره‌نگاران](#)-فاطمه لطیفی: بانوان

غیرتمند، عقیف، تلاش‌گر و متین گیلان زمین، در کنار خصیصه‌های عالی که در کنار جمال زیبایشان دارند، هنرشان زبانزد عام و خاص است. تلاقی ذوق هنری و استعداد ذاتی شان که با تلاش و کوشش و همچنین طبیعت چشم‌نواز و رنگ به رنگ گیلان در هم می‌آمیزد، خالق آثاری می‌شود که شاید در جهان هم کم‌نظیر است.

هنر گیل زنان را فقط نباید در پخت غذا و هنر آشپزی خلاصه و محدود کرد، به راستی که بانوان سرزمین گیل و دیلم از هر انگشتشان یک «هنر» نه هزاران هنر می‌بارد.

سفر به روستای ملی حصیر

در این گزارش روایی، شما را به روستایی در همین حوالی می‌بریم، روستایی که داعیه دار «روستای ملی حصیر» است.

«فشتکه» روستایی در میان انبوه درختان و جذابیت‌های خمام، که هر

چه از قابلیت‌های طبیعی و انسانی و زیست‌بوم هنری‌اش بگوییم، باز کم گفته‌ایم، روستایی که در آن علاوه بر تلاش و کوشش ستودنی مردان، زنان نقش محوری در توسعه و پیشرفت آن ایفا می‌کنند و اگر بگوییم؛ بانوان موتور محرکه و پیشران اصلی توسعه اقتصادی و اشتغال روستا هستند، بیراه نگفته‌ایم.

به اصل روایت برگردیم؛ پس از سفر نیم ساعته، خودمان را از مرکز استان به روستای زیبای «فشتکه» رساندیم، سیمای ورودی، شکل و شمایل و ظواهر روستا، ناخودآگاه تو را به دهکده صنایع دستی می‌برد، جایی که قرار است به یمن تلاش، کوشش و ذوق هنری بانوان هنرمند، به روستای ملی حصیر تبدیل شود.

هر چه بیشتر وارد روستا می‌شدیم، ذوق هنرمندانه بانوان روستا بیشتر به چشم می‌آمد؛ زنانی که با لباس‌های رنگ به رنگ وصله دار محلی مشغول بافتن بودند، به گمانم آنها عشق، زندگی و امید می‌بافتند و اینها را می‌شد از ظاهر گشاده رو و با محبتشان به وضوح دید، آنها به آینده «فشتکه» و «حصیر» امیدوار هستند.

اقتصادِ حصیریِ فشتکه

اما قبل از اینکه سراغ بانوان هنرمند روستای ملی حصیربافی برویم، کمی برایتان از «حصیر» بگوییم؛ حصیربافی، یکی از قدیمی‌ترین صنایع دستی ایران و جهان است که ریشه در فرهنگ و تاریخ بسیاری از

جوامع دارد که از جهات مختلف دارای ارزش و اهمیت است. حصیربافی نه تنها درآمد قابل توجهی برای بسیاری از افراد، به ویژه در مناطق روستایی و کم‌برخوردار، را فراهم می‌کند بلکه فروش محصولات حصیری می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی خانواده‌ها و جوامع کمک کند و از طرفی بعنوان یک صنعت توسعه محور و زنده که ریشه در سنت و تمدن فرهنگی دارد، نقش محوری در خلق فرصت‌های شغلی داشته و می‌تواند به توسعه اقتصادی مناطق روستایی کمک کند.

اما از جنبه فرهنگی هم می‌توان به آن پرداخت، حصیربافی بخشی از میراث فرهنگی و هویت بسیاری از جوامع است. طرح‌ها و سبک‌های مختلف حصیربافی، نشان‌دهنده تنوع فرهنگی و هنری مناطق مختلف است. حفظ و توسعه این هنر، به حفظ و انتقال فرهنگ و سنت‌های محلی کمک می‌کند.

از جنبه زیست‌محیطی می‌توان به آن نگریست؛ در بسیاری از موارد، حصیربافی از مواد طبیعی و تجدیدپذیر مانند نی، بامبو و برگ درختان استفاده می‌شود، این امر می‌تواند به حفظ محیط‌زیست و کاهش وابستگی به مواد مصنوعی کمک کند. البته باید توجه داشت که برداشت بی‌رویه از منابع طبیعی، نافی محیط‌زیست است.

اما صنعت حصیربافی با چالش‌های متعددی روبرو است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به رقابت با محصولات مصنوعی، مشکلات بازاریابی و فروش، عدم دسترسی به مواد اولیه با کیفیت، عدم حمایت دولتی کافی، عدم برندسازی و طراحی نوین و کمبود نیروی کار ماهر اشاره کرد.

با این توضیحات مختصر از دنیای گسترده «حصیربافی»، دوباره به فشته که بر می‌گردیم؛ همان‌طور که در ابتدا عنوان شد فشته بعنوان روستای ملی حصیر در میراث فرهنگی مطرح است، که این اتفاق قشنگ، انقلابی در حوزه حصیربافی در گیلان و روستای فشته خمام رقم می‌زند. جالب است بدانید، فشته به دلیل پیشینه طولانی در تولید محصولات حصیری و حفظ این هنر سنتی، به عنوان روستای ملی حصیربافی انتخاب شده است. این انتخاب نشان‌دهنده اهمیت این روستا در حفظ و اشاعه این هنر اصیل ایرانی است.

محصولات حصیری فشته شامل انواع سبد، زنبیل، زیرانداز، کلاه، ظروف تزئینی و کاربردی و ... است که از مواد اولیه‌ای نظیر گالی (ساقه نی)، ترکه و چوب تهیه می‌شوند، تنوع محصولات و کیفیت بالای آن‌ها، شهرت این روستا را افزایش داده است.

با نوان خط مقدم حصیربافی

زنان و بانوان فشته‌خام نقش اصلی را در تولید حصیر دارند. آنها با مهارت و خلاقیت خود، محصولات متنوع و زیبایی را تولید می‌کنند که نه تنها نیازهای مردم محلی را برآورده می‌کند، بلکه به بازارهای داخلی و خارجی نیز عرضه می‌شود.

حصیر فشته معمولاً با طرح‌ها و نقش‌های سنتی و بومی منطقه بافته می‌شود. استفاده از رنگ‌های طبیعی و مواد اولیه مرغوب، به زیبایی و دوام محصولات می‌افزاید.

حصیربافی منبع درآمد اصلی بسیاری از خانوارهای فشته‌ای است. این هنر سنتی، فرصت‌های شغلی فراوانی را برای زنان و مردان روستایی ایجاد کرده و به رونق اقتصادی منطقه کمک شایانی کرده است.

این‌طور به نظر می‌رسد فشته‌خام مانند سایر مناطق حصیربافی با چالش‌هایی نظیر رقابت با محصولات صنعتی، کمبود مواد اولیه مرغوب، مشکلات بازاریابی و فروش، نیاز به نوآوری در طرح و تولید و عدم حمایت‌های کافی مواجه است.

ایجاد بازارهای مناسب برای فروش محصولات، آموزش و ارتقای مهارت‌ها،

حمایت از تولیدکنندگان از طریق تسهیلات مالی و اعتباری، برندسازی و بازاریابی، نوآوری در طرح و تولید با حفظ اصالت می‌تواند راهکار مناسبی جهت حفظ و توسعه حصیربافی در فشتکه باشد.

فشتکه به‌عنوان روستای ملی حصیربافی، می‌تواند جاذبه‌های گردشگری ویژه‌ای را برای جذب گردشگران فراهم کند. بازدید از کارگاه‌های حصیربافی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و خرید محصولات حصیری می‌تواند تجربه‌های منحصر به فردی را برای گردشگران ایجاد کند.

فشتکه؛ دهکده حصیر ایران

تا سر رشته روایت گم نشده دوباره به «فشتکه» بر می‌گردیم، در انتهای کوچه باریک، خانه چوبی روستایی با طرح و معماری سنتی نظرمان را جلب کرد، تراس این خانه روستایی به نمایشگاهی از حصیر و صنایع دستی تبدیل شده بود، حیاط خانه هم گالری هنرهای دستی بود و حصیرهایی که به نظم در کج دنج حیاط چیده شده بودند.

آموزش نسل به نسل حصیربافی

معصومه شهدی گلشنی با نوی هنرمند حصیربافی روستای فشتکه خام، که مشغول بافتن حصیر بود، گریزی به پیشینه و تاریخچه این صنعت دستی می‌زند و می‌گوید: حصیربافی هنر ریشه‌دار و دارای هویت روستای فشتکه است.

این بانوی هنرمند خمایی که حصیربافی را از مادرش آموخته است، معتقد است: فنون حصیربافی در فستکه نسل به نسل منتقل می‌شود و زنان روستا نقش محوری در حفظ و احیای این هنر دستی ایفا می‌کنند.

شهدی گلشنی با اشاره به اهمیت نوآوری و ایده‌پردازی در حصیربافی اضافه کرد: خلق طرح‌های نو و به‌روزرسانی در محصولات منجر به رونق بازار حصیر می‌شود.

وی با اشاره به محصولات حصیر در فستکه افزود: تولید انواع جای نان، سجاده، برنج، لباس و دیگر محصولات حصیری در فستکه مورد توجه است.

این بانوی هنرمند خمایی که در نمایشگاه‌های محصولات صنایع دستی در داخل و خارج از کشور شرکت کرده، می‌گوید: حضور در نمایشگاه‌های صنایع دستی در مناطق مختلف، یک نوع تبادل اندیشه و اطلاعات است.

شهدی گلشنی با اشاره به کسب مقام برتر در نمایشگاه صنایع دستی بلاروس بیان کرد: استقبال خارجی‌ها از تنوع محصولات صنایع دستی و حصیربافی فستکه خمام در نمایشگاه‌ها بسیار جالب بود.

وی با بیان اینکه کیفیت کار حصیربافی بسیار اهمیت دارد، افزود: محصولات حصیربافی را از تولید به مصرف عرضه می‌کنیم و با توجه کیفیت خوب محصولات، بازار فروش خوبی داریم.

این بانوی حصیرباف گیلانی با اشاره به آموزش نسل به نسل این هنر دستی گفته: تا زمانی که توان و نفس دارم آموزش و تولید حصیربافی را دنبال می‌کنم و به آن عشق می‌ورزم.

شهدی گلشنی که اقتصاد و درآمد خانواده‌اش با تولید و فروش حصیر می‌گذرد، می‌گوید: اقتصاد اکثر اهالی فستکه خمام «روستای ملی حصیربافی» بر پایه این هنر دستی استوار است.

وی با بیان اینکه حصیربافی لذت‌بخش و آرامش‌دهنده است، افزود: نظم و بینظمی تار و پودهای حصیر، روح و روان آرامش می‌دهد.

حصیربافی فشتکه جهانی شود

هنرمند حصیربافی روستای فشتکه با بیان اینکه در تأمین مواد اولیه حصیر مشکلی وجود ندارد، گفت: وجود نیزارهای فراوان در پهنه آبی تالاب بین‌المللی انزلی تأمین مواد اولیه حصیربافی را تسهیل کرده است.

شهدی گلشنی با اشاره به فعالیت سه نسل مادر بزرگ، مادر و دختر در حصیربافی بیان کرد: حصیربافی در فشتکه علاقه‌مندان فراوانی دارد و معمولاً خانواده‌ها از سه نسل مادر بزرگ، مادر و دختر این حرفه را فرا می‌گیرند.

وی با بیان اینکه بازار حصیر در خمام و فشتکه داغ است، افزود: ارائه تولیدات با کیفیت، به بازار حصیر دوام می‌بخشد.

این بانوی هنرمند خمامی با اشاره به ثبت ملی حصیربافی فشتکه بیان کرد: ثبت جهانی حصیربافی فشتکه یک مطالبه جدی است.

شهدی گلشنی با اشاره به دستاوردهای جهانی شدن حصیربافی فشتکه اضافه کرد: حصیر فشتکه قابلیت جهانی شدن دارد و اگر این کار صورت بگیرد صنعت هنرهای دستی و گردشگری روستا رونق می‌گیرد.

وی با بیان اینکه واسطه‌ها حصیربافی فشتکه حذف می‌شوند، افزود: روند فروش محصولات حصیربافی فشتکه خمام از تولید به مصرف است.

تولیدات حصیربافی بهروزسانی شود

مهسا صبوری بانوی هنرمند حصیربافی روستای فشته خمام، که با حصیر زندگی می‌کند، با اشاره به قابلیت‌های حصیربافی در خمام می‌گوید: تنوع محصولات در حصیربافی بسیار مهم است و تلاش می‌کنیم این هنر دستی را از سنتی بودن خارج کنیم و به آن طرح و رنگ تازه دهیم.

وی با بیان اینکه تولیدات حصیربافی بهروزسانی شود، افزود: حصیر باید جای جای زندگی افراد کاربرد داشته باشد، از جای سبزی و خوراکی‌ها گرفته تا فضایی برای لباس‌ها و منسوجات.

این بانوی هنرمند خمامی با بیان اینکه حصیر باید به مایحتاج خرید روزانه مردم تبدیل شود، گفت: رسانه‌ها و خبرنگاران حصیر فشته را خوب معرفی کنند.

صبوری با بیان اینکه نقش زنان در حصیربافی بسیار پررنگ و اساسی است، گفت: در اکثر مناطق ایران به ویژه فشته خمام که حصیربافی رواج دارد، زنان نقش اصلی و مهم را در تولید این محصولات بر عهده دارند.

وی با اشاره به استعدادهای گیلان در حوزه هنرهای دستی به ویژه حصیربافی افزود: حصیربافی صنعت سنتی که نیازمند بهروزسانی دارد و بسیاری از روستاهای گیلان قابلیت حصیربافی دارند که باید به

آنها آموزش داد.

جذابیت حصیر برای نسل جوان

مانیسا جهانی که نسل سوم از خانواده حصیرباف خمami است، میگوید: این حرفه را از مادرش آموخته و بسیار علاقه‌مند است راه پیشینیان را ادامه دهد.

وی که سن زیادی هم ندارد، فنون مختلف حصیربافی را به خوبی از بر است و گفته؛ از الان تا زمانی که بزرگ می‌شوم باید حصیر ببافم و هیچ‌وقت این هنر را کنار نمی‌گذارم.

بانوان پای کار حصیر

و اما مریم دریانورد هنرمند حصیربافی روستای فشته‌ک‌خام، که حصیربافی را از پنج‌سالگی توسط مادرش آموخته و حالا هم این هنر فاخر را به دختر پنج‌ساله‌ام منتقل می‌کند، گفته؛ حصیربافی فشته‌ک‌یک برند است و تقریباً تمام اهالی فشته‌ک‌حصیرباف هستند.

این بانوی هنرمند خمami با بیان اینکه کار اصلی تولید حصیر به پای بانوان است، گفت: در بسیاری از موارد، زنان بخش اعظم کار تولید حصیر، از جمع‌آوری مواد اولیه تا بافت و تکمیل محصول نهایی را انجام می‌دهند.

به گفته دریانورد، مهارت‌های ظریف و دقت بالای زنان، در تولید حصیر با کیفیت بالا، بسیار مؤثر است.

وی با بیان اینکه زنان نقش مهمی در انتقال مهارت‌ها و دانش حصیربافی به نسل‌های بعدی دارند، افزود: آنها این هنر را از مادر بزرگ‌ها و مادران خود یاد گرفته و به دختران و نوه‌های خود آموزش می‌دهند و این سنت حفظ و انتقال دانش، برای بقای این هنر بسیار حیاتی است.

این بانوی هنرمند حصیربافی فشته‌ک‌خام با اشاره به قابلیت طراحی و نوآوری بانوان بیان کرد: زنان در بسیاری از موارد، نقش خلاقانه‌ای در طراحی و نوآوری در حصیربافی دارند، آنها با استفاده از رنگ‌ها، طرح‌ها و تکنیک‌های مختلف، محصولاتی متنوع و زیبا تولید می‌کنند.

نهضت حصیربافی در فشتکه

و ماهور جهانگیری نوجوان حصیرباف خمایی که با اشتیاق فراوان حرفه نیاکان و گذشتگان را دنبال می‌کند، گفته؛ نسل نوجوان و جوان خمام و به ویژه روستای ملی فشتکه شیفته و عاشق حصیربافی هستند.

به گفته وی، در فشتکه نهضت حصیربافی در نسل جوان و نوجوان شکل‌گرفته و نسلی حصیرباف پرورش یافته است.

این نوجوان حصیرباف خمایی به تشریح مراحل جذاب حصیربافی پرداخت و اضافه کرد: در حصیربافی همه چیز از گیاه لی شروع می‌شود، این گیاه خودرو هست و در پهنه‌های آبی و تالابی رشد می‌کند.

به گفته جهانگیری، از اواخر بهار تا اواخر تابستان فصل برداشت گیاه لی هست و پس از برداشت باید خشک و در مکان خشک نگهداری شود.

وی با اشاره به طرز استفاده از گیاه لی برای مصارف حصیربافی افزود: گیاه لی پس از انبارداری در زمان استفاده، باید دوباره خیس شود تا کیفیت لازم را برای حصیربافی داشته باشد.

این دختر حصیرباف خمایی همچنین گفته؛ پس از تهیه مواد اولیه (گیاه لی)، اقدام به تولید گیس‌های سه رشته‌ای تا ۱۰ رشته‌ای می‌کنیم

که هر کدام از اینها کارایی خودش را داد.

جهانگیری با بیان اینکه گیسهای حصیری رنگری می‌شود، گفت: برای اثبات رنگ در محصولات حصیری از سرکه و نمک استفاده می‌کنیم.